

Hälsoeffekter av olika nikotinprodukter

Linnéa Hedman

Docent i epidemiologi och folkhälsovetenskap

Enhetschef OLIN-studierna, Region Norrbotten

Inst för folkhälsa och klinisk medicin, Avdelningen för hållbar hälsa, Umeå Universitet

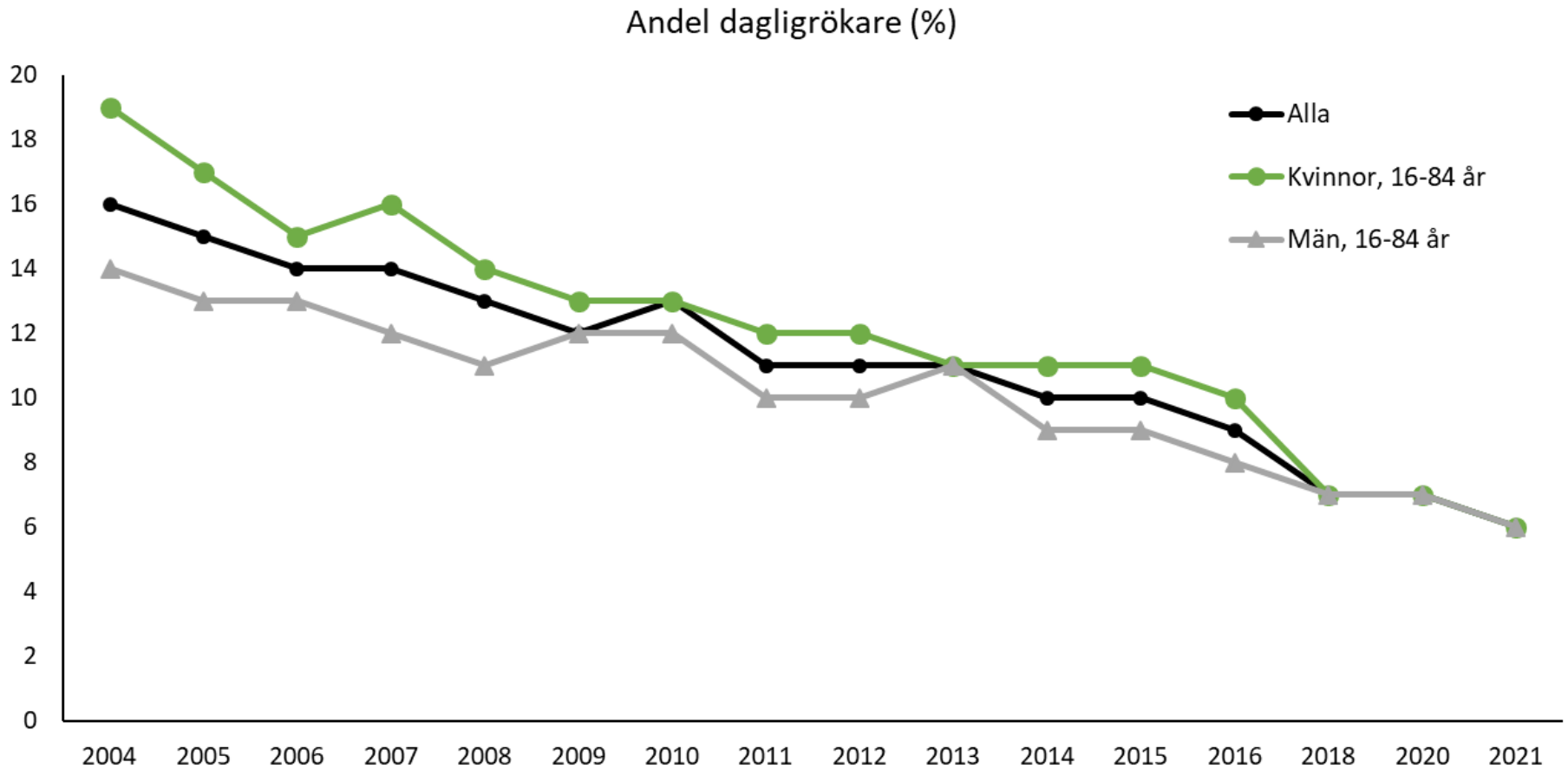
29 september 2023

Innehåll

- Förändring av rök- och snusvanor i Sverige
- Hälsoeffekter av tobaksrökning, snus och e-cigaretter

Andelen rökare har stadigt minskat i Sverige

Källa: Hälsa på lika villkor, Folkhälsomyndigheten

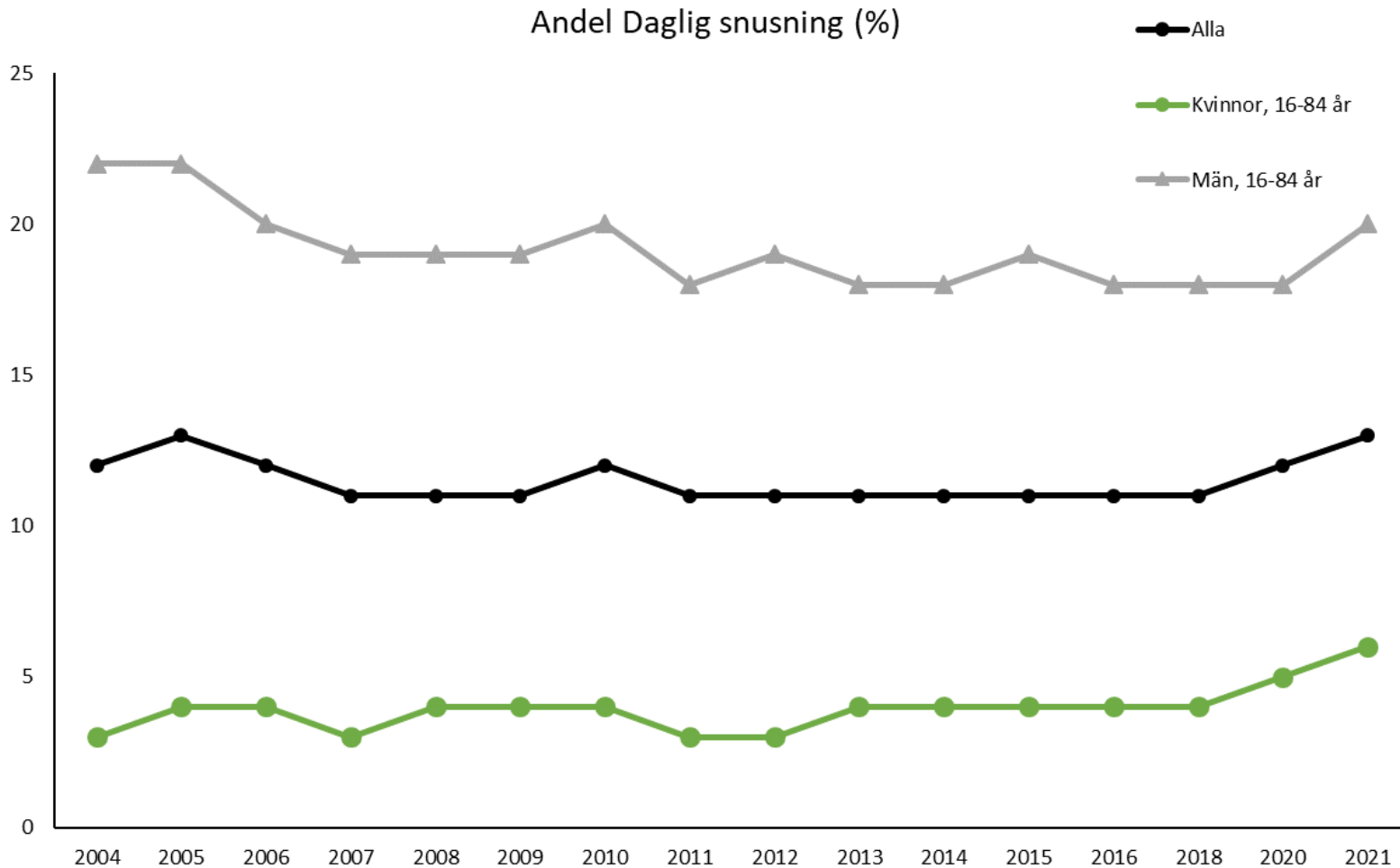
Tobaksrökning

Orsakssamband med:

- Luftvägssymptom
- Kroniskt obstruktiv lungsjukdom (KOL)
- Hjärtsjukdom
- Cancer i så gott som alla organ
- För tidig död

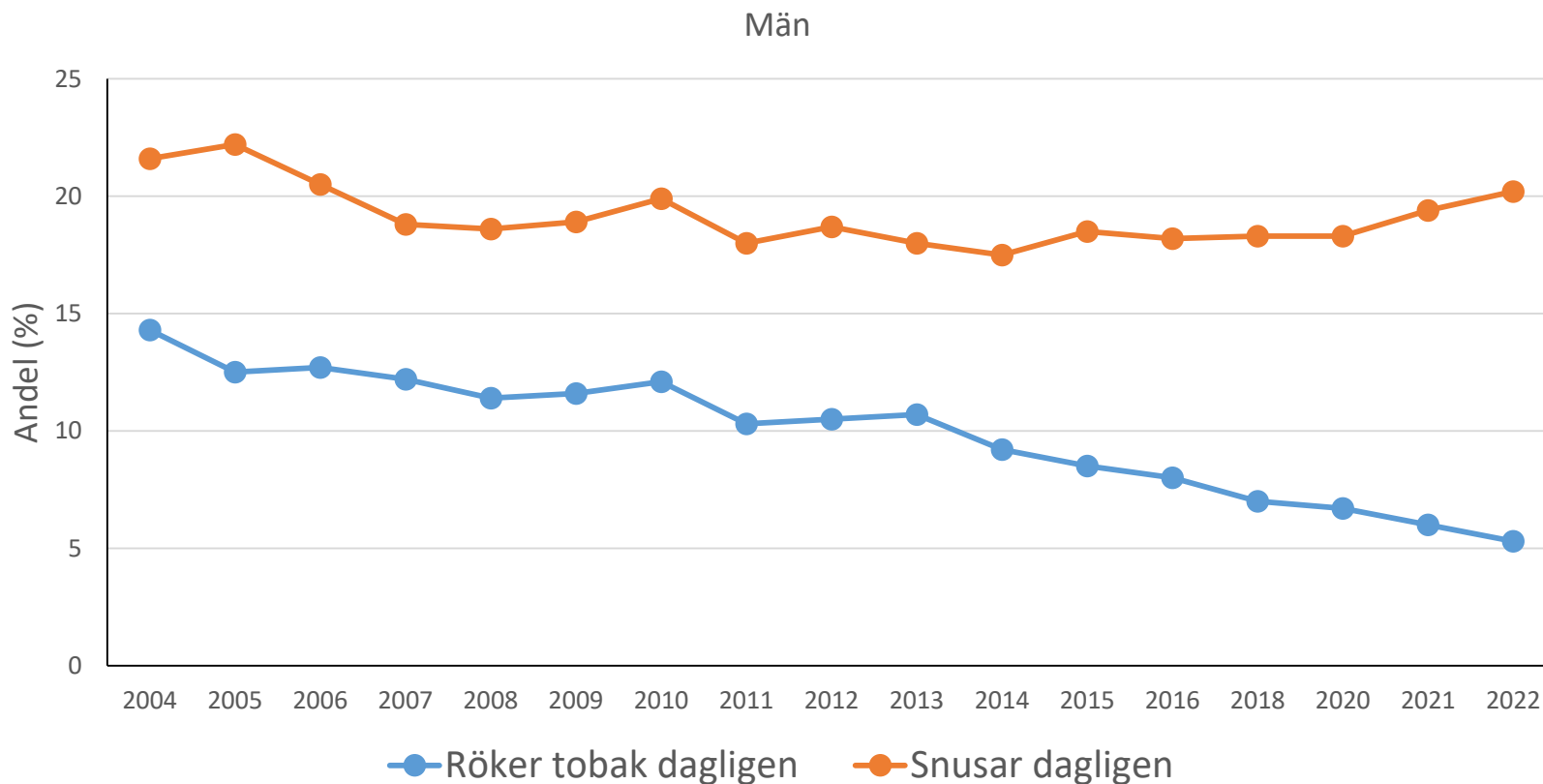
Även allvarliga hälsoeffekter av passiv rökning

Små förändringar i snusning

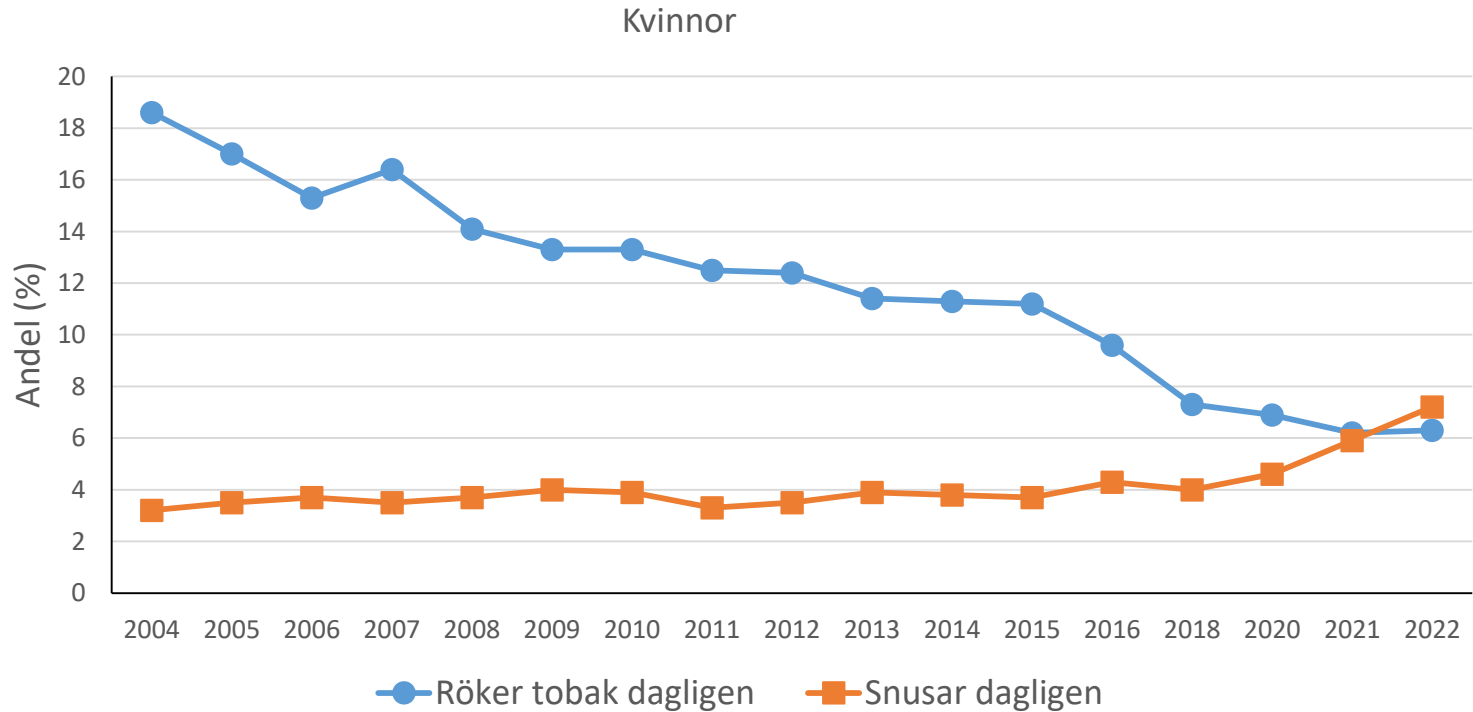
Källa: Hälsa på lika villkor, Folkhälsomyndigheten

Förändring i rök- och snusvanor

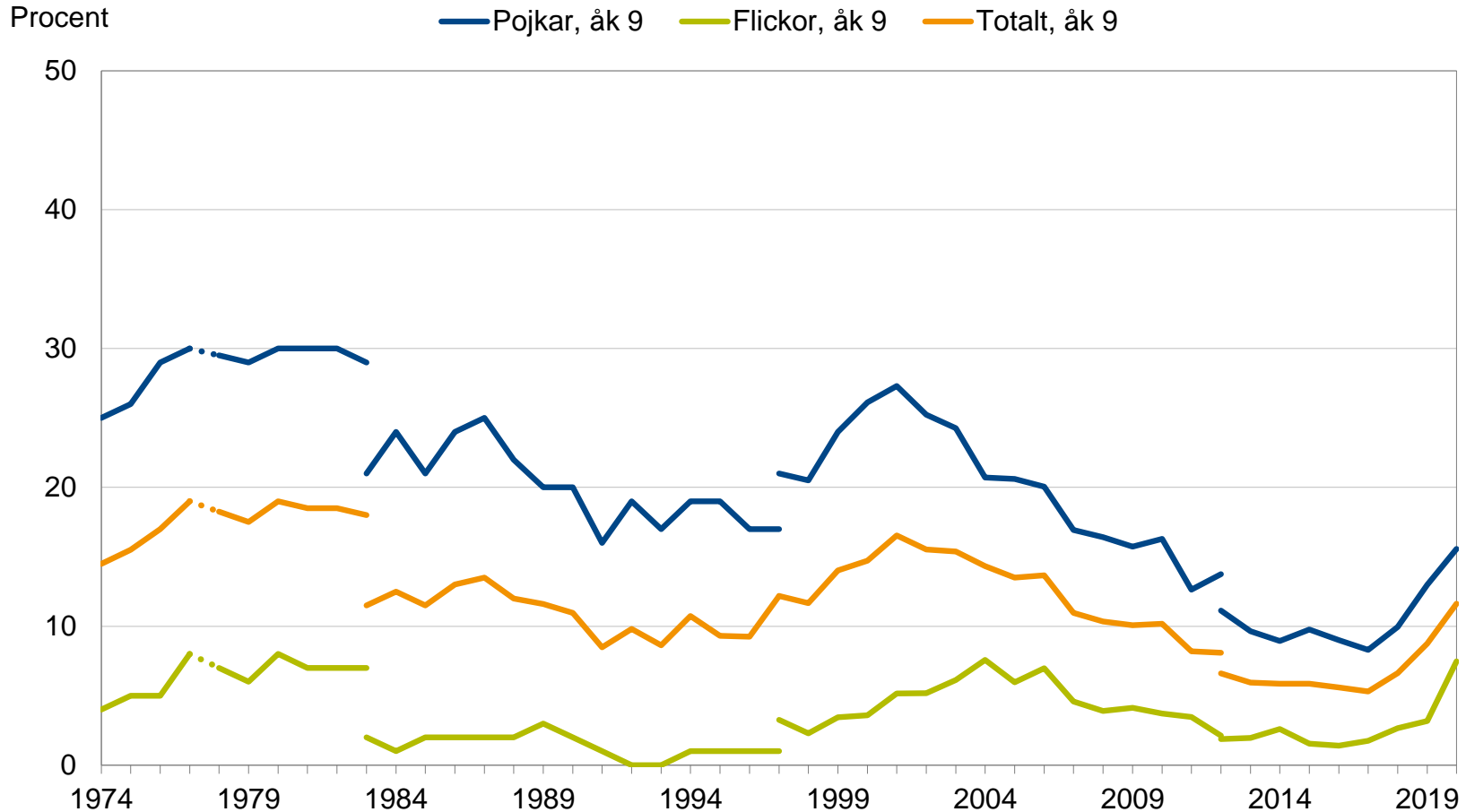
Källa: Hälsa på lika villkor, Folkhälsomyndigheten

Förändring i rök- och snusvanor

Källa: Hälsa på lika villkor, Folkhälsomyndigheten

Andelen elever i årskurs 9 som snusar, efter kön. 1974–2020.

Snus

Orsakssamband med:

- Dödlig hjärtinfarkt
- Munslemhinneförändringar
- Diabetes typ 2

Snus

Även samband med:

- Cancer i matstrupe, magsäck, munhåla
- Metabolt syndrom
- Graviditet: för tidig födsel, lägre födelsevikt, missfall, intrauterin fosterdöd
- Sömnproblem
- Ökad dödlighet (kardiovaskulär)

Snusare löper ökad risk att dö i förtid

NYHET Personer som snusar löper en högre risk att dö en för tidig död jämfört med personer som inte använder tobak. Död i bland annat hjärtkärlsjukdom är vanligare bland snusare. Det visar en ny avhandling vid Umeå universitet. Den högre dödligheten kan inte förklaras med socioekonomiska skillnader, visar avhandlingen också.

Text: Ola Nilsson

– Det går att se att snusarna dör tidigare i nästan alla kategorier av dödsorsaker som vi har studerat och att skillnaden kvarstår även när man tar hänsyn till övriga levnadsvanor och socioekonomiska faktorer, säger Marja Lisa Byhamre, doktorand vid Institutionen för folkhälsa och klinisk medicin vid Umeå universitet.

Marja Lisa Byhamre, doktorand vid Institutionen för folkhälsa och klinisk medicin.
Bild: Hans Karlsson

” dör tidigare i
nästan alla
kategorier av
dödsorsaker**”**

En av studierna i Marja Lisa Byhamres avhandling visar att snusare löpte 28 procent högre risk än icke-snusare att dö i förtid. Hjärtkärlsjukdom och övriga orsaker, andra än hjärtkärlsjukdom och cancer, stod för de flesta av dödsfallen. Även dödligheten i cancersjukdomar var något förhöjd bland

Länk till avhandlingen:

<http://umu.diva-portal.org/smash/record.jsf?pid=diva2%3A1708504&dswid=-4768>

E-cigaretter

Orsakssamband med:

- ?

ENGÅNGS VAPE

IVG Bars Engångs Vape

4st nya smaker!
2ml E-vätska
Unika smakprofiler

109.90 kr

Köp!

1+
109.90 kr/st

Vapesoul Engångs Vape

Engångsvape från Vapesoul
2ml E-vätska
20mg NicSalt

99.90 kr

Bevaka

1+
99.90 kr/st

Elf Bar Engångs Vape

2ml E-Juice
20mg NicSalt
16st nya smaker

109.90 kr

Köp!

1+
109.90 kr/st

Dinner Lady V800 Engångs Pod

Smakprofil från Dinner Lady shortfill
2ml E-vätska

109.90 kr

Köp!

1+
109.90 kr/st

Vapresso Puffmi DP500 Engångs Vape

Vapresso Puffmi
2ml E-Juice
20mg NicSalt

99.90 kr

Köp!

1+
99.90 kr/st

Vad innehåller ångan?

Ämne	Effekter
Formaldehyd	Cancerogen Allergiframkallande vid hudkontakt Astma
Acetaldehyd	Cancerogen Irriterande för ögon, hud och luftvägar
Akrolein	Giftigt för människor Irritation i näsans slemhinnor, cytotoxicitet i luftvägar och ökad slemproduktion
Nikotin	Beroendeframkallande Giftigt i hög koncentration
Metaller: bl a kadmium, järn, aluminium, nickel och bly	Några av dem är cancerogena Irriterande för luftvägar

Goniewicz *Tob Control* 2014

Williams *Plos One* 2013

Pankow *Plos One* 2017

Eshraghian *Tobacco Prevention & Cessation* 2021

Risk and safety profile of electronic nicotine delivery systems (ENDS): an umbrella review to inform ENDS health communication strategies

Taghrid Asfar ,^{1,2} Rime Jebai,³ Wei Li ,⁴ Olusanya Joshua Oluwole,^{1,2}
Tarana Ferdous,³ Prem Gautam ,³ Michael Schmidt,⁵ Seth M Noar,⁶
Eric N Lindblom ,⁷ Thomas Eissenberg ,⁸ Zoran Bursac,⁹ Donna Vallone ,^{10,11}
Wasim Maziak ¹²

- Summering av evidens om effekter av e-cigarett
 - Toxicitet
 - Hälsoeffekter
 - Samband med rökstopp
 - Samband med rökdebut
 - Marknadsföring

Evidens mellan e-cigarettanvändning och hälsoeffekter

- ”High level evidence”
 - Explosioner och brännskador
 - Förgiftning (anfall, minskning av hjärnans syretillförsel, dödsfall)
 - Astma
 - Luftvägssymtom
 - Nikotinberoende

Evidens mellan e-cigarettanvändning och hälsoeffekter

- "Limited but suggestive/moderate evidence"
 - Kardiovaskulära sjukdomar
 - Psykisk ohälsa bland ungdomar
 - Intag av alkohol och cannabis, särskilt bland ungdomar

Evidens mellan e-cigarettanvändning och hälsoeffekter

- "Limited not conclusive evidence"
 - Cancer (1 review)
 - Exponering för "passiv" e-cigarettånga
 - Munhälsa

Sammanfattning

- Rökning minskar
- Användning av snus och e-cigarett ökar
- Snus och e-cigarett har skadliga hälsoeffekter

© 2019 Scott Stantis, All rights reserved. Distributed by Tribune Content Agency.

*Shatenstein S. Tobacco Control – Lighter side: 30th anniversary cartoons.
Tobacco Control 2022*

Tack!

Frågor?

linnea.hedman@norrbotten.se

